

Ўзбекистон сертифициланган молия мутахассислари уюшмаси (ACFP)

CIFS малакаси бўйича қўлланма

Certified Islamic Finance Specialist

www.acfp.uz islamicfinance.academy

Мундарижа

- Сўзбоши
 - ACFP ва ислом молияси бўйича малакалар
 - Бозор ва кадрларга оид сўров
 - CIFS малакаси: профиль
 - Модуллар ва имтиҳонлар
 - Номзодларга қўйиладиган талаблар
 - Малака олиш тартиби
 - Халқаро малакалар учун инобатга олиш
 - Имтиҳонларга тайёргарлик
 - Имтиҳонлар тақвими
 - Имтиҳонни бекор қилиш ва кўчириш
 - Узлуксиз касбий ривожланиш (УКР)
 - Академик жиҳатдан ҳалоллик
 - Апелляция
 - Малака белгисидан фойдаланиш
 - Кейин нима бўлади?
-

I. Сўзбоши

Ушбу қўлланма молия соҳасида ишлаётган ва исломий молиявий маҳсулотларга ихтисослашиш истагида бўлганлар учун ёзилган.

CIFS (Certified Islamic Finance Specialist) билим ва кўникмалар тўпламини тасдиқлайди: исломий молиявий шартномаларни тушуниш, AAOIFI стандартлари билан ишлаш қобилияти, бу Ўзбекистонда қандай тартибга солинишини билиш. Бу исломий банк дарчаси, микромолия ташкилоти, лизинг ёки сўғурта компаниясида операцион иш учун етарли.

Биз CIFSни мажбурий биринчи босқич қилиб белгилаганимиз бежиз эмас. Ислом молиясида ҳисоб, солиқ солиш, аудит ва корпоратив бошқарув — булар умумий асос устига қурилган алоҳида ихтисослашувлардир. Исломий молиявий шартномалар қандай тузилганлигини ва AAOIFI стандартлари нима эканлигини тушунмасдан туриб, ҳисобот ёки назорат билан чуқур ишлашнинг

маъноси йўқ. CIFS — бу умумий асосдир. Айнан шу боис CIFE ва CIFA малакалари фақат уни олгандан кейингина мавжуд бўлади.

Қўлланма қарор қабул қилиш ва тайёргарликни режалаштириш учун зарур бўлган барча маълумотларни ўз ичига олади: номзодларга қўйиладиган талаблар, имтиҳон параметрлари, муддатлар, рўйхатдан ўтиш тартиби. Имтиҳонларни биринчи уринишдаёқ топширишингизни тилаймиз.

Жаҳонгир Имомназаров ACFP Ислом молия қўмитаси раиси Ислом иқтисодиёти соҳасида фалсафа доктори (PhD) "Islamic Business and Finance" МЧЖ асосчиси

II. ACFP ва ислом молияси бўйича малакалар

Ўзбекистон сертификатланган молия мутахассислари уюшмаси (ACFP) 2023 йилда ташкил этилган янги миллий профессионал ташкилотдир. ACFP молия, ҳисоб, аудит, солиқ ва ҳуқуқ соҳасида профессионал малака дастурларини ишлаб чиқади ва амалга оширади.

Ислом молияси бўйича малакалар — ACFPнинг биринчи лойиҳаси эмас. Улар ишга туширилгунга қадар уюшма рус ва ўзбек тилларида 15 та фанни ишлаб чиқди, улардан еттitasi ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) халқаро малакалари доирасида тан олинган. Бу постсовет ҳудудида ўзбек молиявий сертификатларини халқаро миқёсда тан олишнинг ягона прецедентидир.

CIFS, CIFE ва CIFA малакалари ислом молияси соҳасида 15 йиллик тажрибага эга амалиётчи эксперт Жаҳонгир Имомназаров раҳбарлигида "Islamic Business and Finance" компанияси мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган.

Ҳар бир модуль мазмуни 45 дан ортиқ мамлакатда тан олинган ААОIFI (ислом молия муассасалари учун бухгалтерия ҳисоби, аудит, бошқарув ва ислом ҳуқуқи стандартларини ишлаб чиқувчи халқаро ташкилот) стандартлари асосида тузилган ва Ўзбекистон қонунчилигига мослаштирилган.

III. Ислом молияси бўйича мутахассислар қаерда керак

2026 йил март ойида қонунчиликка ўзгартиришлар қабул қилинди. Энди Ўзбекистонда исломий банкларни таъсис этиш, анъанавий банклар ҳузурида исломий дарчалар очиш, бозорга исломий молиявий маҳсулотларни таклиф этиш мумкин. Микромолия ташкилотлари (ММТ) 2024 йилдан буён исломий маҳсулотлар билан ишламоқда. Лизинг ва суғурта компаниялари бу борадаги фаолиятини кенгайтиришга тайёргарлик кўрмоқда.

Бозор ўсишини тийиб турувчи асосий омил — кадрлар. Банклар, микромолия ташкилотлари, лизинг ва суғурта компаниялари, аудиторлик ва консалтинг фирмалари ислом молияси бўйича тасдиқланган билим ва кўникмаларга эга мутахассисларга муҳтож. CIFS малакаси — исломий маҳсулотлар ва мижозлар билан бевосита ишлайдиган операцион ходимларга бўлган эҳтиёжни қоплайди.

Институт	Лавозим
Банкдаги исломий дарча	Исломий маҳсулотлар бўйича маҳсулот менежери

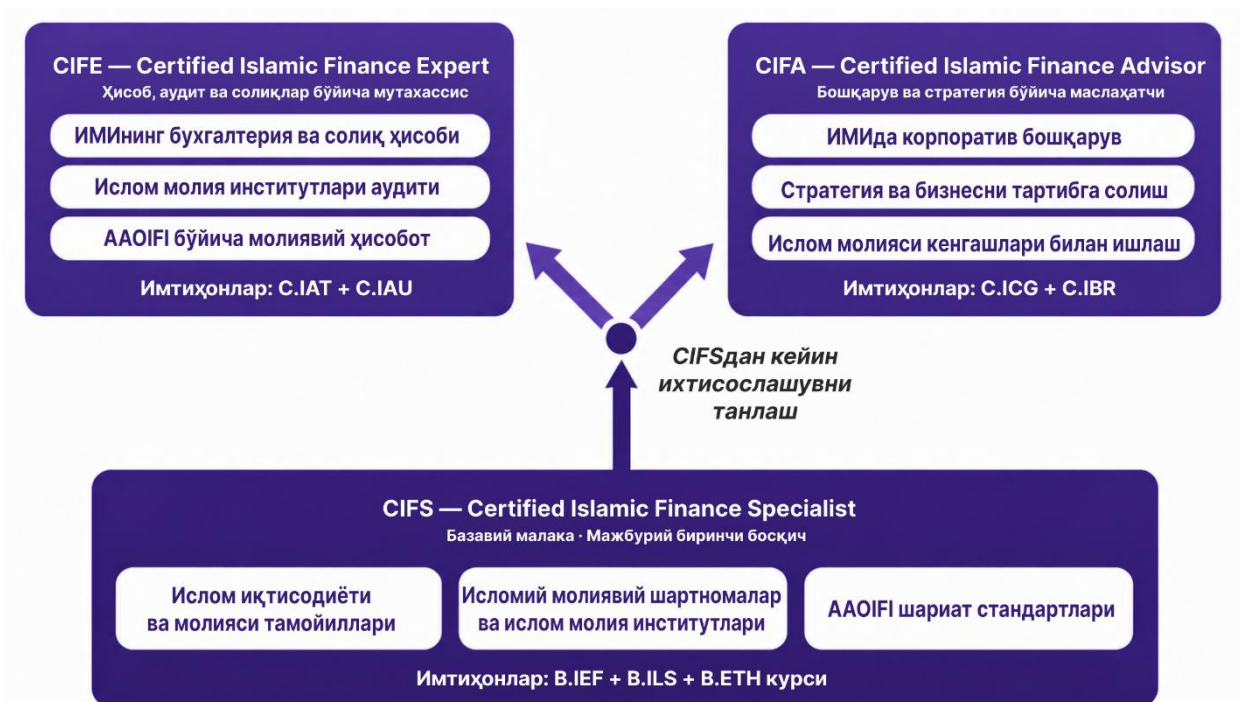
Институт	Лавозим
	Корпоратив мижозларни исломий молиялаштириш бўйича менежер
	КЎБни исломий молиялаштириш бўйича менежер/маслаҳатчи
	Чакана исломий маҳсулотлар бўйича менежер/маслаҳатчи
	Исломий операциялар бўйича бэк-офис мутахассиси
	Инвестиция депозитлари / ҳисобварақлари бўйича операционист
	Исломий битимлар бўйича юрист
	Филиалдаги исломий дарча раҳбари
Микромолия ташкилоти	Исломий маҳсулотлар бўйича мутахассис
	Исломий маҳсулотлар сотуви бўйича менежер
Лизинг компанияси	Ижара битимлари бўйича менежер
	Исломий лизинг шартномаларини кузатиб бориш бўйича мутахассис
	Исломий лизинг бўйича юрист
Суғурта компанияси (такофул)	Такофул маҳсулотлари андеррайтери
	Такофул бўйича маҳсулот менежери
	Такофулда зарарларни тартибга солиш бўйича мутахассис

IV. CIFS нима

CIFS (Certified Islamic Finance Specialist — Ислом молияси бўйича сертификатланган мутахассис) — АСФРнинг ислом молияси бўйича базавий малакаси. У сизнинг ислом иқтисодиёти тамойилларини тушунишингиз, муҳим молиявий шартномалар мантиғини билишингиз ва ААОIFI стандартларини кундалик ишингизда қўллай олишингизни тасдиқлайди.

CIFS молия соҳасида профессионал базага эга бўлган мутахассислар учун мўлжалланган. Бу ноҳдан бошланадиган дастур эмас, балки мавжуд билимлар устидаги ихтисослашувдир.

CIFS — мажбурий биринчи босқич. CIFE (бухгалтерия ва солиқ ҳисоби, аудит) ва CIFA (корпоратив бошқарув, стратегия) малакаларига кириш фақат CIFS дипломини олгандан сўнг очилади. Усиз ушбу малакалар имтиҳонларига рўйхатдан ўтиш имконсиз.

CIFS дипломини олгандан сўнг, сиз банкнинг исломий дарчасида операцион лавозимларда, ММТ, лизинг ёки суғурта компаниясида — ушбу Қўлланманинг III бўлимида санаб ўтилган лавозимларда ишлашга тайёр бўласиз.

V. Модулар ва имтиҳонлар

5.1 Имтиҳон параметрлари

Параметр	V.IEF	V.ILS
Тўлиқ номи	Ислом иқтисодиёти ва молияси асослари	Ислом ҳуқуқи бўйича ААОIFI стандартлари
Шакли	кўп вариантли 100 та савол	кўп вариантли 100 та савол
Давомийлиги	3 соат	3 соат
Ўтиш балли	75%	75%
Нархи	1 МҲЭКМ	1 МҲЭКМ
Тил	Ўзбек, рус	Ўзбек, рус
Ўтказилиш жойи	Аккредитациядан ўтган имтиҳон марказлари	Аккредитациядан ўтган имтиҳон марказлари
Видеоқайд этиш	Узлуксиз, товуш билан	Узлуксиз, товуш билан

Ҳар бир имтиҳон алоҳида топширилади. с V.IEF дан бошлаш ва уни топширгандан сўнг V.ILS га ўтиш тавсия этилади. Уринишлар сони чекланмаган. Ҳар бир такрорий уриниш нархи — биринчиси билан бир хил.

Топширилган имтиҳонлар биринчи муваффақиятли уринишдан эътиборан 5 йил давомида амал қилади. Иккала CIFS модулини ҳам шу муддат ичида яқунлаш лозим.

5.2 V.IEF — Ислом иқтисодиёти ва молияси асослари

Ҳатто банк-молия соҳасидаги кўп йиллик тажриба ҳам ислом маҳсулотлари билан муваффақиятли ишлашни кафолатламайди. Бунинг сабаби шундаки, ислом молияси бошқача иқтисодий моделга — таваккалчиликни тақсимлаш, ахлоқий инвестициялаш ва битимларнинг реал активлар билан мажбурий таъминланишига таянади. Ушбу механизмларни тушунмасдан бирор исломий молиявий маҳсулот тузилмасини тўғри шакллантириш ва қўллаб-қувватлаш имконсиздир.

Модуль доирасида сиз ислом молиясининг иқтисодий моҳиятини ўрганасиз: нима учун ссуда фоизини тақиқлаш — бу чеклов эмас, балки даромадлиликни тақсимлашнинг бошқа мантиғидир; хатарларни тақсимлаш тамойили битим тузилмасини қандай ўзгартиради; нима учун ҳар бир операция ҳақиқий актив ёки хизмат билан таъминланиши керак.

Сиз ҳақиқий битимларда йўл қўйилмайдиган элементларни аниқлашни ўрганасиз: ссуда фоизи (рибо) орқали асоссиз бойиш, ортиқча тижорий ноаниқлик (ғарар) ва спекулятив хатарлар (майсир). Сиз нафақат нима тақиқланганини, балки нима учун — ва қоидабузарликни бартараф этиш учун битим тузилмасини қандай қайта шакллантириш кераклигини ҳам тушуниб оласиз.

Сиз муҳим шартномалар мантиғини ва уларнинг замонавий иқтисодиётдаги вазифаларини батафсил ўзлаштирасиз: савдони молиялаштириш (муробаҳа) ва исломий лизинг (ижара); шериклик ва лойиҳа инвестициялари (мушорака, мудораба); ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалигини молиялаштириш (истисна, салам); инвестиция сертификатларини чиқариш механизмлари (сукук) ва ўзаро суғурталаш тизимлари (такофул). Ҳар бир шартнома бўйича сиз унинг иқтисодий моҳиятини, йўл қўйиладиган шартларини, одатий ҳуқуқбузарликларни ва Ўзбекистон бозори амалиётида қўлланилишини билиб оласиз.

Модулдан ўтгандан сўнг, сиз шартномаларнинг иқтисодий-ҳуқуқий таҳлилини ўтказиш, ислом ҳуқуқи талабларига номувофиқлик хатарларини аниқлаш ва Ўзбекистон қонунчилигини ҳисобга олган ҳолда операцион даражада исломий молиявий маҳсулотлар билан профессионал даражада ишлаш имкониятига эга бўласиз.

5.3 V.ILS — Ислом ҳуқуқи бўйича AAOIFI стандартлари

Ислом ҳуқуқи бўйича AAOIFI (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) стандартлари — ишчи восита. Айнан улар асосида битимлар тузилмаси шакллантирилади, ислом ҳуқуқи талабларига мувофиқлиги текширилади ва низоли вазиятлар ҳал этилади. МҲХС, БҲМС ёки ички тартиб-қоидалар билан ишлашга одатланганлар учун ушбу ҳужжатнинг мантиғини ўзлаштириш бир неча ойлик амалиёт масаласидир.

Модуль доирасида сиз AAOIFI стандартларининг тузилиши ва ички мантиғини ўрганасиз: улар қандай ташкил этилган, бир-бири билан қандай ўзаро нисбатда, муайян стандартни ҳақиқий битимга нисбатан қандай ўқиш ва талқин қилиш мумкин. AAOIFI стандартлари одатий норматив ҳужжатлардан нимаси билан фарқ қилишини ва уларни қўллаш матнга механик равишда амал қилишни эмас, балки профессионал мулоҳазани талаб қилишини тушуниб оласиз.

Сиз стандартларни исломий битимларнинг асосий турларига қўллашни ўрганасиз: керакли стандартни топиш, унинг талаблари ва муайян шартнома шартларининг ўзаро нисбатини

аниқлаш, четга чиқишларни аниқлаш ва асосланган хулосани таърифлаш. Сиз энг кўп учрайдиган ҳуқуқбузарликларни, уларнинг қандай юзага келишини ва молия институти учун оқибатларини билиб оласиз.

AAOIFI стандартларининг Ўзбекистон қонунчилиги билан ўзаро таъсирига алоҳида эътибор қаратилади: улар қаерда мос келади, қаерда фарқ қилади ва коллизия юзага келганда қандай ҳаракат қилиш керак.

Модулдан ўтгандан сўнг, сиз AAOIFI стандартлари матнлари билан мустақил ишлаш, уларни муайян битимларга қўллаш ва Ўзбекистон қонунчилиги шароитида операциянинг ислом ҳуқуқи талабларига мувофиқлиги ёки номувофиқлиги тўғрисидаги қарорларни асослаш имкониятига эга бўласиз.

5.4 В.ЕТН — Ахлоқ ва касбий стандартлар

В.ЕТН — имтиҳонсиз мажбурий курс. Унга баҳо қўйилмайди. Ундан тўлиқ ўтилмагунча CIFS дипломи берилмайди.

Курс islamicfinance.academy платформасида жойлаштирилади ва сиз ундан ўзингизга қулай вақтда ўтишингиз мумкин. Платформа тамомлаганлик фактини автоматик равишда қайд этади.

Курс мазмуни: ислом молиясида касбий ахлоқнинг асосий тамойиллари — ҳалоллик, махфийлик, манфаатлар тўқнашувидан қочиш; AAOIFI ахлоқ стандартлари; исломий молиявий маҳсулотлар билан ишлайдиган мутахассиснинг касбий жавобгарлиги.

VI. Номзодларга қўйиладиган талаблар

CIFS имтиҳонларига рўйхатдан ўтиш учун қуйидаги талабларга мувофиқ келиш керак.

Мезон	Талаб
Маълумот	Соҳавий касбий маълумот (иқтисодиёт, молия, ҳуқуқ) ёки ACFP томонидан берилган CFS/CFP малакаси, ва
Иш тажрибаси	Молия ёки ҳуқуқ соҳасида 2+ йил
Имтиҳонларга қадар ACFP аъзолиги	“ACFP талабаси” даражасидан паст эмас
Диплом олгандан кейин аъзолик	“ACFP аъзолигига номзод” мақоми

"ACFP талабаси" мақоми acfp.uz сайтнинг "Аъзолик" бўлимида расмийлаштирилади. Бу мақомсиз имтиҳонларга рўйхатдан ўтиш имконсиз.

CIFS дипломини олгандан сўнг, сиз ўз иштирокингизни "ACFP аъзолигига номзод" даражасига кўтаришга ҳақлисиз. Бу CIFE ва CIFA имтиҳонларига рўйхатдан ўтиш имкониятини очади.

VII. Малака олиш тартиби

CIFS дипломини олиш йўли беш қадамдан иборат.

1-қадам. Талабларга мувофиқ келишингизга ишонч ҳосил қилинг. Маълумотингиз ва тажрибангизни VI бўлимдаги жадвал асосида текширинг. Агар халқаро сертификат учун инобатга олишга эга бўлмоқчи бўлсангиз, рўйхатдан ўтишдан аввал VIII бўлимдаги шартлар билан танишиб чиқинг.

2-қадам. ACFPда рўйхатдан ўтинг. acfp.uz сайтининг “Аъзолик” бўлимида камида “ACFP талабаси” даражасидаги иштирокни расмийлаштиринг. Рўйхатдан ўтишдан олдин ACFP Устави ҳамда Ахлоқ ва профессионал хулқ кодекси билан танишиб чиқинг.

3-қадам. Имтиҳонларга тайёрланинг. [Islamicfinance.academy](http://islamicfinance.academy) платформасида ва/ёки аккредитациядан ўтган ўқитувчиларда тайёргарликдан ўтинг. Тавсия этилган энг кам муддат — ҳафтасига 12–15 соат шуғулланиб, ҳар бир модуль учун 3 ой. Бунга параллел равишда islamicfinance.academy платформасидаги мажбурий B.ETH курсини ҳам тамомланг.

4-қадам. Имтиҳонларга ёзилинг ва уларни топширинг. Рўйхатга олиш имтиҳон сессиясидан 90 кун олдин очилади ва унинг бошланишига 5 кун қолганда ёпилади. B.IEF ва B.ILS имтиҳонларига ўзингизга қулай ҳар қандай тартибда рўйхатдан ўтинг. Ўтиш балли — ҳар бир модуль бўйича 75%. Натижангиз 75% дан паст бўлса, имтиҳонни кейинги исталган сессияда қайта топширишингиз мумкин.

5-қадам. Мақомни расмийлаштиринг ва диплом олинг. Иккала имтиҳонни муваффақиятли топшириб, B.ETH курсини тугатгач, иштирокчилик даражангизни “ACFP аъзолигига номзод” мақомигача янгиланг. CIFS дипломи ушбу мақомга ўтилгандан сўнг берилади. Маълумотлар acfp.uz сайтидаги оммавий реестрга киритилади — бу сизга ўз фаолиятингизда CIFS қисқартмасидан фойдаланиш ҳуқуқини беради.

VIII. Халқаро малакалар учун инобатга олиш

Ислом молияси соҳасида амалдаги халқаро сертификатларга эга бўлган номзодлар B.ILS модулини топширишдан озод этилиши мумкин.

Модуль	Инобатга олиш ҳуқуқини берувчи сертификатлар
B.ILS — Ислом ҳуқуқи бўйича AAOIFI стандартлари	CPSS, ёки CSAA ёки CIPA — барчаси AAOIFI
B.IEF — Ислом иқтисодиёти ва молияси асослари	Инобатга олинмайди
B.ETH — Ахлоқ ва касбий стандартлар	Инобатга олинмайди

Инобатга олишни тақдим этиш шартлари: сертификат ариза топширилган пайтда амалда бўлиши керак; инобатга олиш сертификат нухаси илова қилинган ёзма ариза асосида тақдим этилади.

Инобатга олиш имтиҳон топширишдан озод қилади, аммо B.ETH курсида ўқишдан ўтиш ва ACFP талабаси сифатида рўйхатдан ўтишдан озод қилмайди. CIFS дипломи инобатга олиш мавжудлигидан қатъи назар, тугалланган B.ETH курсисиз берилмайди.

IX. Имтиҳонларга тайёргарлик

Ҳар бир модулга тайёргарлик 180 ўқув соатига мўлжалланган бўлиб, учта компонентни ўз ичига олади.

Компонент	Ҳажм	Шакли
Онлайн курс	40 соат	Islamicfinance.academy платформасида видео маърузалар, исталган вақтда, исталган қурилмадан фойдаланиш мумкин.
Тренинг	40 соат	Аккредитациядан ўтган ўқитувчилар билан онлайн ёки юзма-юз амалий машғулотлар: кейсларни таҳлил қилиш. Жадвал islamicfinance.academy сайтида эълон қилинади.
Мустақил тайёргарлик	100 соат	Ўқув материаллари ва тестлар тренажери. Тренажёр имтиҳонга рўйхатдан ўтгандан сўнг мавжуд бўлади

Учала компонент ҳам islamicfinance.academy платформасида мавжуд.

Ўқув курсларининг очилиш муддати: B.IEF модули бўйича курс — 2026 йил 11 июндан; B.ILS модули бўйича курс — 2026 йил ноябрь ойидан.

Ҳафтасига 12–15 соат шугулланилганда, битта модулга тайёргарлик кўриш учун тахминан 3 ой вақт талаб қилинади. Имтиҳон сессиясини кутиш вақтини ҳисобга олмаганда, иккала CIFS модулига жами — 6 ойдан ортиқ вақт талаб этилади.

Х. 2026 – 2027 йилларга мўлжалланган имтиҳонлар тақвими.

2026 йил

Ноябрь сессияси

28 ноябр 2026 йил

Рўйхатдан ўтишнинг очилиш санаси

30 август 2026 йил

Рўйхатдан ўтишнинг охири куни

22 ноябр 2026 йил

B.IEF

2027 йил

Март сессияси

27 март 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг очилиш санаси 26 декабр 2026 йил

Рўйхатдан ўтишнинг охири куни 21 март 2027 йил

B.IEF

B.ILS

Июнь сессияси

12 июнь 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг очилиш санаси 13 март 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг охири куни 6 июнь 2027 йил

B.IEF

B.ILS

Сентябрь сессияси

11 сентябрь 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг очилиш санаси 13 июнь 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг охири куни 5 сентябрь 2027 йил

B.IEF

B.ILS

Ноябрь сессияси

27 ноябр 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг очилиш санаси 29 август 2027 йил

Рўйхатдан ўтишнинг охири куни 21 ноябр 2027 йил

B.IEF

B.ILS

Рўйхатдан ўтиш имтиҳон санасидан 90 кун олдин очилади ва 5 кун олдин ёпилади. Имтиҳон натижалари имтиҳон ўтказилгандан кейин 3 иш куни ичида sfr.uz сайтида эълон қилинади.

XI. Имтиҳонни бекор қилиш ва кўчириш

Сиз имтиҳонни сессияга рўйхатдан ўтиш ёпилгунга қадар бекор қилиш ёки кўчиришга ҳақлисиз. Ушбу муддатда бекор қилинганда — ариза ўз вақтида топширилгандан сўнг 10 банк куни ичида банк харажатлари чегирилган ҳолда тўлиқ қиймат қайтарилади; сана ёки жойни кўчириш — бепул.

Агар сиз жорий сессияда имтиҳон топширмасликка қарор қилган бўлсангиз, рўйхатдан ўтиш ёпилгунга қадар ҳақ тўланган уринишни тўловни йўқотмасдан исталган кейинги сессияга кўчиришга ҳақлисиз.

Рўйхатдан ўтиш ёпилгандан сўнг кўчириш имконсиз, тўлов қайтарилмайди. Имтиҳон санасидан кейинги мурожаатлар кўриб чиқилмайди.

Алоҳида ҳолатлар

Агар сиз имтиҳонга ўзингизга боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра келмаган бўлсангиз, имтиҳон санасидан кейин 10 календарь кун ичида тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этган ҳолда маблағларни қайтариш учун мурожаат қилишингиз мумкин. Йўл қўйиладиган асосларга қуйидагилар киради:

- оғир касаллик ёки касалхонага ётқизиш — тиббий маълумотнома; — яқин қариндошининг ўлими — ўлим тўғрисидаги гувоҳнома; — табиий офат ёки фавқулодда вазият — расмий тасдиқнома.

Ҳар бир ҳолат яқка тартибда кўриб чиқилади. Қайтариш кафолатланмаган.

Бекор қилиш ёки кўчириш масалалари бўйича — acfp.uz сайтидаги чат ёки acfp@acfp.uz орқали.

XII. Узлуксиз касбий ривожланиш (УКР)

CIFS дипломини олиш — якуний нуқта эмас. ААОIFI стандартлари янгиланмоқда, Ўзбекистон қонунчилиги ривожланмоқда. Диплом касбий қийматини сақлаб қолиши учун ҳар бир малака эгаси ўз билимларини ҳар йили янгилаб бориши шарт.

УКР нормативи: йилига 20 соат, шу жумладан касбий ахлоқ бўйича камида 2 соат.

20 соатнинг барчаси islamicfinance.academy платформасида тўпланади. АСФР аъзолигига номзодлар ва аъзоларга ўқув материаллари, ААОIFI стандартларини янгилаш курслари, вебинар ёзувлари ва видео маърузалар бепул тақдим этилади. Платформа натижани автоматик равишда қайд этади — ташқи сертификатларни юклаш ёки ҳисоботларни тўлдириш талаб этилмайди.

УКР ва аъзоликни узайтириш ўртасидаги боғлиқлик. УКР учун ҳисобга олиш йили АСФР аъзолиги даврига тўғри келади ва малака берилган санадан бошлаб ҳисобланади. Аъзолик йили тугашидан 30 кун олдин уни узайтириш дарчаси очилади. Узайтириш шarti — бажарилган УКР нормативи: шахсий кабинетда 20 соат мавжуд бўлса, йиллик аъзолик бадалини тўлаш имконияти пайдо бўлади. 20 соатдан кам бўлса, узайтириш имконсиздир.

Имтиёзли давр. Аъзолик муддати тугаганидан сўнг 30 кунлик имтиёзли давр берилади. Бу вақт мобайнида малака мақомига ҳеч қандай таъсир қилмаган ҳолда етишмаётган соатларни тўлдириш ва аъзолик бадалини тўлаш мумкин.

Агар имтиёзли давр тугагач, норматив бажарилмаса ёки бадал тўланмаса, малаканинг амал қилиши тўхтатиб турилади. АСФР оммавий реестридаги мақом “Тўхтатиб турилган” деб ўзгартирилади. CIFS қисқартмасидан фойдаланиш ҳуқуқи вақтинча йўқотилади.

Малакани тиклаш уни тўхтатиб турилган санадан бошлаб 2 йил ичида исталган вақтда мумкин: платформада 20 соатлик УКР тўплаш ҳамда тиклаш учун маъмурий йиғим ва жорий йил учун аъзолик бадалини тўлаш керак. Имтиҳонларни қайта топшириш талаб этилмайди. Агар 2 йил ичида малака тикланмаса, у бутунлай бекор қилинади — дипломни қайта олиш учун имтиҳонларни тўлиқ қайта топшириш лозим бўлади.

XIII. Академик жиҳатдан ҳалоллик

CIFS малакасининг қадри иш берувчилар ва регуляторларнинг унинг натижаларига қай даражада ишонишига боғлиқ. Бу ишонч битта шартга таянади: ҳар бир диплом ҳақиқий билимларни тасдиқлайди.

Имтиҳонларда қуйидагилар қатъиян ман этилади: рухсат этилмаган ҳар қандай материаллар ва электрон қурилмалардан фойдаланиш; рухсатсиз ёрдам бериш ёки олиш; имтиҳонда шахсни ўзгартириш; тест топшириқлари мазмунидан нусха олиш ёки учинчи шахсларга узатиш.

Барча имтиҳонлар узлуксиз овозли видеоёзув остида ўтказилади. Ҳуқуқбузарлик аниқланганда сессия натижалари бекор қилинади. Қўшимча оқибатлар:

Ҳуқуқбузарлик	Оқибат
Биринчиси	ACFP имтиҳонларидан 1 йил муддатга четлаштириш
Такроран	ACFP малакаси ҳуқуқидан умрбод маҳрум қилиш

Фирибгарликнинг олдини олиш сиёсатининг тўлиқ матни билан acfp.uz сайтида танишиш мумкин.

XIV. Апелляция

Номзод ACFP Апелляция комиссиясига апелляция бериш орқали имтиҳон натижаси, уни ўтказишдаги ҳуқуқбузарликлар, четлатиш тўғрисидаги қарор ва ACFPнинг ҳужжатларни расмийлаштиришдаги ҳаракатларига эътироз билдиришга ҳақли.

Апелляция учун асослар: балларни ҳисоблашдаги хато, тест тизими томонидан жавобларнинг нотўғри қайта ишланиши, имтиҳон ўтказиш тартибининг бузилиши, қонуний асосларсиз қўйишни рад этиш, имтиҳондан четлатиш, енгиллаштирувчи ҳолатлар — касаллик ёки бошқа кутилмаган ҳодиса, диплом бериш муддатларининг бузилиши, шунингдек, қоидаларни бузганлик учун четлатиш тўғрисидаги қарордан норозилик.

Топшириш муддатлари асосга боғлиқ: натижа олинган ёки низолашилаётган ҳаракат содир этилган пайтдан бошлаб 7 кундан 10 иш кунигача. Енгиллаштирувчи шахсий ҳолатлар бўйича апелляция имтиҳон натижаси олингунга қадар берилади.

Номзод саволларнинг мазмуни ёки моҳиятига кўра баҳолаш мезонларига рози бўлмаса, шунингдек, шикоят бериш муддати ўтказиб юборилган бўлса, апелляция кўриб чиқилмайди.

Бериш асослари, муддатлари ва тартибининг тўлиқ рўйхатини acfp.uz сайтидаги ACFP Апелляция комиссияси тўғрисидаги низомда кўришингиз мумкин.

XV. Малака белгисидан фойдаланиш

CIFS қисқартмасидан фойдаланиш ҳуқуқи фақат ACFP дипломини олгандан сўнг ва ACFPга аъзолик амалда бўлган тақдирда юзага келади.

Белгидан диплом олгунга қадар — шу жумладан имтиҳонларга тайёргарлик кўриш ва топшириш даврида фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Агар аъзолик УКР талаблари бажарилмаганлиги ёки бадал тўланмаганлиги муносабати билан тўхтатилган бўлса, қисқартмадан фойдаланиш ҳуқуқи вақтинча йўқотилади. Аъзолик тикланганидан кейин ҳуқуқ қайта тикланади.

Малака белгиси исмдан кейин кўрсатилади. Масалан: Алишер Каримов, CIFS.

Бир нечта ACFP малакалари мавжуд бўлганда, фақат олинган малакаларнинг энг юқориси кўрсатилади.

Ҳар бир малака эгасининг мақоми АСФРнинг asfr.uz сайтидаги оммавий реестрида акс эттирилади. Иш берувчилар ва регуляторлар малакани тўғридан-тўғри реестр орқали текширишлари мумкин.

XVI. Кейин нима бўлади

CIFS дипломи АСФРнинг иккита ихтисослашган малакасига йўл очади. Танлов сизнинг касбий ролингизга боғлиқ.

Малака	Ихтисослашув	Модуллар	Имтиҳон нархи
CIFE — Certified Islamic Finance Expert	Ислом молия институтларида бухгалтерия ва солиқ ҳисоби, молиявий ҳисобот ва аудит	C.IAT, C.IAU	Имтиҳон учун 2 МҲЭКМ
CIFA — Certified Islamic Finance Advisor	Ислом молия институтларида корпоратив бошқарув, стратегик бошқарув ва бизнесни тартибга солиш	C.ICG, C.IBR	Имтиҳон учун 2 МҲЭКМ

CIFE — ҳисоб, аудит ёки молиявий назорат соҳасида ишловчилар учун. Ушбу малака ислом молия институтининг бухгалтерия ва бош бухгалтерия, исломий молиявий операциялар аудитори, микромолия ташкилотининг ёки такофул операторининг молия менежери каби лавозимларда ишлаш имконини беради.

CIFA — исломий йўналишга раҳбарлик қилувчилар, ислом молияси кенгашлари ишида қатнашувчилар ёки бозор иштирокчиларига маслаҳат берувчилар учун мўлжалланган. Ушбу малака банкнинг исломий дарчаси раҳбари, ислом молияси кенгаши аъзоси ёки раиси, регуляторлар маслаҳатчиси каби лавозимларда фаолият юритишга йўл очади.

CIFE ёки CIFA ни олишга талабгор бўлган CIFS эгалари B.IEF ва B.ILS модулларини қайта топширмайдилар — улар инobatга олинган ҳисобланади. Малакаларнинг ҳар бирини олиш учун иккита янги модулни топшириш ва тегишли даражадаги ахлоқ бўйича курсдан ўтиш зарур.

CIFE ва CIFA бўйича илк имтиҳон сессиялари — 2027 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб.